

Jatkoa edellisille... Nyt tuli sitten niin sanotusti lunta tupaan ja oikein kunnon möykky. - - - On hiljaista, miltei yö. Kadut ovat autiot lukuun ottamatta yökerhoihin matkaavia laitapuolen kulkijoita. Kirjakauppa on juuri sulkenut ovensa. Tänään asiakkaita on käynyt ennätyksellisen paljon; kaukaa kukkuloiden toiselta puolen saapui lauma turisteja. Totta kai he piipahtivat kirjakaupassa käytyään ihastelemassa ensin kaupungin perustajan höröttäväkorvaista patsasta. Tässä mielessä puodin sijainti on ihanteellinen. Se on monien matkan varrella. Mihin tahansa ihmiset ovatkin matkalla, he kulkevat usein keskuspuiston ohi. Niin myös lampunsytyttäjä. Hän tukee tikkaat lyhtypylvästä vasten. Miehen tumman univormun napit ja soljet tuikkivat tuleessa, jonka apupoika ojentaa hänelle. Poika pitää kiinni hatarista puutikkaista. Sytyttäjä sytyttää lamppuun liekin ja laskeutuu hitaasti alas; taloissa nukutaan jo. Kaksikko kokoaa tavarat matkaansa. Sytyttäjä ja apupoika katoavat yön usvaan. Hiljaiseen kirjakauppaan tuikkii kadulta katulampun ujo, pehmeä kajo. Se ei riitä valaisemaan sileäksi kulunutta puutiskiä tai kiikkeriä portaita, jotka vievät toisen kerroksen asuintiloihin. Asuintilat eivät käsitä muuta kuin kaksi makuuhuonetta, vessan ja ahtaan keittokomeron. Toista makuuhuoneesta käytetään toimistotilana; se pursuaa paperipinoja, vanhoja tuoleja ja asiakirjoja sekä tunkkaista ilmaa. Huoneessa vieraillaan hyvin harvoin – vain äärimmäisessä hädässä. Toinen, suurempi huoneista on asuinkäytössä. Siellä ei ole juuri muuta kuin kiikkerä mahonkilipasto ja kaksi ruosteista sänkyä. Lattiaa peittää hätäisesti kudottu koinpsyömä räsymatto. Ennen räikeän sininen tapetti on kulunut ja repeillyt. Riekaleet tanssivat ikkunanraoista tunkeutuvan ilmavirran pillin mukaan. Tanssiin yhtyvät mukaan lukemattomat pölyhiukkaset, jotka ilmavirta nostattaa huoneen nurkista ja lipaston päältä. Toisesta sängystä kuuluu tuhua. Harmaatukkainen rouva kääntää kylkeä. Hänen pyöreät silmälasinsa lepäävät yöpöydällä – tarpeeksi kaukana niin, ettei rouva tulisi huitaisseeksi niitä unissaan lattialle. Rouva maiskauttaa huuliaan ja asettuu aloilleen. Peiton alta hänestä pilkottaa vain vallaton harmaa tukka. Ei ole epäilystäkään, etteikö kirjakaupan omistaja olisi sikeässä ja ilmeisen mielekkäässä unessa. Huurteisen ikkunan alla on toinen vähän vähemmän ruosteinen sänky. Siitä ei kuulu pihaustakaan, vaikka siinäkin lepää joku. Karkeisiin lakanoihin kääriytynyt valkeatukkainen tyttö, Candentia, näyttäisi nukkuvan. Värisivät silmäluomet ja rauhaton hengitys paljastavat kuitenkin hänen olevan hereillä. Tyttö teeskentelee nukkuvaa. Hän odottaa. Candentia kuulee yön äänet. Kaukaa kadulta kulkukoiran lohduttoman ulvaisun, rankkurin askeleiden loittonevan kopinan. Tuulen vaikeruksen ikkunaa vasten. Rouva kotiopettajattaren rauhallisen tuhinan huoneen toiselta laidalta. Candentia liikahtaa levottomasti. Hän odottaa vielä hetken – ja vielä toisen hetken... Äänettömästi ja valkeana kuin haamu tyttö nousee vuoteestaan. Lattialaudat eivät parahda hänen kosketustaan. Ne tuntuvat kylmiltä paljaita jalkapohjia vasten. Varpaisillaan Candentia hiippailee huoneen halki. Hän heittää hermostuneita silmäyksiä kotiopettajattareen, joka näyttää onneksi yhä nukkuvan. Huoneen ovi painuu kiinni. Lumityttö katselee ympärilleen toimistohuoneessa, jossa kukaan ei koskaan vieraile. Hän istuu paikalleen puiselle jakkaralle, jonka yksi jalka on säpäleinä. Ilma on pölystä sakeaa ja haisee tiedolta, salaisuuksilta ja vanhalta paperilta. Korkeat paperi- ja kirjapinot heittävät syviä varjoja huoneeseen. Candentian jakkara on ikkunasyvennyksessä. Tytön hahmo piirtyy nousevaa kuuta vasten majesteettisena kuin yön kuningattaren varjo. Candentia nappaa lähimmän kirjapinon päältä ohuen kirjan, joka ei ole niin pölyinen kuin muut. Sitä on selvästi selailtu vasta vähän aikaa sitten. Candentia antaa sivujen solista silmissään, kunnes löytää oikean kohdan. Hän seuraa etusormellaan kapeaa, harvaa käsialaa. Teksti on päivätty tarkalleen kaksi vuotta sitten. Tytön silmät ahnehtivat tekstiä. Hän siirtää kaiken mieleensä suurella innon palolla. ”12. lokakuuta 1884 Mitä suurimmalla ilolla minun on ilmoitettava, että Herra ja Rouva ovat antaneet myönnytyksensä ehdotukselleni, että

Tytär Candentialle alettaisiin opettaa latinaa. Herra ja Rouva ovat velvoittaneet minut huolehtimaan Tyttärensä sivistyksestä. Otan tehtäväni vastaan suurella riemulla ja avoimella sydämellä. Velvoitteeni on minulle kunnia. Olen saanut kokea miellyttäviä hetkiä Neiti Candentian seurassa. Hän on todella tarkkaavainen ja ihanteellinen oppilas. Neiti Candentia on todella rauhallinen ja vastaanottavainen. Kuten Rouva Isabella sanoo, Neiti Candentiasta tulee vielä kunniallinen seurapiirineito. Minun on myönnettävä, että olen hieman yllättynyt Herran ja Rouvan äkillisestä mielenmuutoksesta. Vielä vuosi sitten He tekivät mahdollisimman selväksi, että latinan kieli ei ole Tyttäreille ajankohtainen. Nyt, kun He ovat mitä ystävällisimmin antaneet myönnötyksensä, ovat He ilmoittaneet syyksi päätökselleen sen, että Tyttären tulevaisuuden kannalta on olennaista, että Hän osaa latinaa. Yritin varovaisesti tiedustella Rouvalta asiaa, sillä minä ja Rouva olemme melko läheisissä väleissä, mutta tällä kertaa Rouva pysyi tiukkana. Näin Hän sanoi: - Kuule, Giuliana, en minä ole hetkeäkään epäillyt sinuun luottaa asiassa kuin asiassa, ja oletpa sinä kyllä luottamukseni arvoiseksi osoittautunut. Mutta, rakas Giuliana, tähän asiaan voin sanoa vain sen, että Candentia-kulta tulee ymmärtämään asian muutaman vuoden kuluttua, onhan hän silloin jo neidon iässä. Minä vallan hämmennyin; tämän jälkeen Rouva näytti hyvin vakavalta ja hiljaiselta. Myöhemmin tänä päivänä kuulin hänen vaihtavan matalalla äänellä huolestuneita sanoja Herran kanssa salongissa. Salakuuntelun harjoittaminen on synty, joten puhtaalla omallatunnolla saatoin astella pois, sillä en minä kuullut sanaakaan heidän puheestaan. Minusta tuntuu kummasti, että Herralla ja Rouvalla on salaisia suunnitelmia Tyttären varalle. Minä en jotenkin pidä siitä. Haluaisin uskoa, että olen väärässä. Rukoilen hartaasti, että tulevaisuus todistaisi huoleni turhaksi.” Mitä minä muka nyt ymmärrän, Candentia ajattelee. Hän sulkee kirjan, laskee sen paikalleen ja hieraisee silmiään, jotka ovat väsymyksestä turvonneet.